

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ВПЛИВ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА УСВІДОМЛЕННЯ ПОЧУТТЯ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ	
В.Г. Швець, В.І. Булюк	110
ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ У ФОРМАТІ УЧБОВО-НАУКОВИХ ГРУП	
О.Г. Бурдо	111
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ	
А.Д. Салавеліс, І.М. Калугіна, С.М. Павловський	113
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЕКОНОМІСТІВ: СВІТОВИЙ ОГЛЯД, СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ	
Т.А. Кулаковська	115
СУЧАСНА ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА МОДЕЛІ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко	117
ВИКЛАДАЧ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
В.Е. Волков	118
ЗАКОРДОННІ СТАЖУВАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ	
Л.В. Фігурська, І.С. Чернега	119
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ОНАХТ ЗА ПРОГРАМОЮ «СЕНСОРНИЙ АНАЛІЗ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ»	
О.Б. Ткаченко, Л.О. Валецька, Л.О. Каменева	120
МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
Н.В. Жихарєва	121
НОВІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ПРАВОВИМ ДИСЦИПЛІНАМ	
І.А. Осадча	123
ПОРТФОЛІО ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ Й ФОРМУВАННЯ РЕЙТИНГУ СТУДЕНТА	
Н.М. Корсікова	125
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ	
С.Л. Колесніченко, С.О. Поплавська, С.В. Кисельов	129
ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
Л.Л. Лобоцька, О.Л. Фрум	131
ДІАГНОСТИКА РЕФЛЕКСОРНО-РЕГУЛЯТИВНОГО КОМПОНЕНТУ РОЛЬОВОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВУЗУ	
Г.А. Черняк, І.А. Кириченко, Н.Г. Крилов	133
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИРОВИНИ І ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	
Л.М. Пилипенко, О.І. Данилова, І.В. Лопотан	136

вати, будувати докази, аналізувати, висловлювати судження, передавати раціональну і емоційну інформацію, встановлювати міжособистісні зв'язки, узгоджувати свої дії з діями колег, вибрати оптимальний стиль спілкування в різних ділових ситуаціях, організувати і підтримувати діалог.

Успіх навчання студентів забезпечується не зусиллями окремих викладачів, а системою продуманої і добре поставленої методичної роботи всіх членів педагогічного колективу, в тому числі і роботи керівництва з підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності викладачів. В умовах переходу на якісно новий зміст професійної освіти, основні риси якого - багаторівневність, гнучкість, варіативність, універсальність, спадкоємність - повинні забезпечити професійну мобільність, соціальну захищеність і конкурентоспроможність випускників на внутрішньому і міжнародному ринках. Необхідно якісно змінити методичну роботу в навчальних закладах. Головні зміни стосуються, перш за все, визначення мети - не надання методичної допомоги, а створення умов для діяльності, що саморозвивається; не безадресна передача інформації, а створення гнучких інформаційних технологій.

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Л.Л. Лобоцька, О.Л. Фрум

Якщо дивитися на економічне мислення як на мету економічної освіти, то слід зазначити, що система освіти включає в себе набір знань і навичок, досвід творчого мислення і соціально-економічного спілкування. На основі розвитку економічно розвиненої особистості виявляється її здатність до саморозвитку, самоосвіти, вміння отримувати нові знання і використовувати їх в соціально-економічних умовах, які постійно змінюються. З цієї причини економічне мислення – здатність засвоїти економічні знання і використовувати їх в професійній діяльності та в практичному житті.

Стрімкі зміни зовнішнього середовища вимагають інноваційних підходів до економічної діяльності, з одного боку. З іншого боку, всі висновки та економічні рішення не позбавлені суб'єктивний складової. Тому для підготовки економістів потрібно впроваджувати в освітній процес специфічні методи навчання.

В.Д. Попов розглядає економічне мислення як процес і результат пізнання економічних відносин у формі понять, суджень, умовиводів. Останні входять, на його думку, і в зміст економічної свідомості [1, с. 45].

Особливістю економічного мислення, або мислення економічними поняттями, є його спрямованість на економічну діяльність, тобто на регульовану свідомістю психічну і трудову активність людини, яка розвиває розумові здібності і націлена на реалізацію економічних потреб, інтересів і установок,

на підвищення якості і кількості праці та досягнення матеріально значущих результатів [2].

В чому саме складність формування економічного мислення? Економіка в абстрагованому від алогічних суб'єктивних проявів вигляді представляє собою складний набір причинно-наслідкових зв'язків, які потрібно не тільки виявити на сьогодні, а ще й спрогнозувати на майбутнє.

Тому економічне мислення можна представити як синтез діалектичного, системного, логічного та творчого мислення.

Проблема вивчення економічних дисциплін на підставі думки викладача чи автора підручника чітко відображена на прикладі викладання математики.

Завданнями математики, предметом її вивчення є дослідження зв'язків між явищами, вона створює аналітичні методи оцінки зв'язків. Це робить математичний апарат універсальним засобом розв'язання багатьох задач з різних сферах діяльності людини.

Слід зазначити, що математика формує ще одну дуже важливу властивість інтелекту. Діалектичне мислення – це не нове мислення натомість формально-логічного. Це – другий ступінь логіки, який без першого не працює. Діалектичне мислення – формулювання, загострення і розв'язання суперечності – це перша найважливіша характеристика сильного мислення [3].

Це ті навички і вміння, яких не вистачає студенту, знання якого базуються на потужному математично-статистичному апараті аналізу та теоретичних і емпіричних дослідженнях, сформованих на основі знань про минуле.

Розумовий рух складається в навички, тому будь-яка робота «в умі» при достатній кількості повторів призводить до навички свідомості, а потім ми робимо це автоматично. Той, хто постійно працює «в умі», бажано на «візуальній основі», просто все роблячи «в умі», на внутрішній дошці або просто у внутрішньому просторі і т. ін., – не може не мати видатних результатів в принципі [4, с. 36].

Для ефективного розвитку мислення в навчанні необхідно, щоб завдання, курсові роботи і проекти мали елементи дослідницького, проблемного характеру. Мислення людини розвивається тільки тоді, коли вона сама вирішує свої проблеми, шукає і знаходить власний шлях їх вирішення. Тому потрібна активізація студентів через дискусії, питання, аналіз проблемних ситуацій.

З метою формування економічного мислення слід розширити методичну базу викладання економічних дисциплін обговоренням кожної теми з точки зору студента. Таким чином можна сформувати у студента навички власного мислення та визначити проблеми в засвоєнні ним матеріалу.

Кейс контрольних завдань повинен включати тести з питаннями, відповіді на які висвітлюють власну думку студента у формі «Чому ...», «Навіщо ...», «А що буде, якщо ...» та інше. Це дозволить запобігти бездумного заучування матеріалу.

Література

1. Попов В.Д. Экономическое сознание: сущность, формирование и роль в социалистическом обществе. Москва: Мысль, 1981. – 239 с.
2. Архипов А.Ю. Современное экономическое мышление (Вопросы теории и практики развития): дис. ... д-ра экон. наук: 08.00.01: Ростов н/Д: РГБ ОД, 1999. 341 с. URL: <http://noosphere.ru/pubs/1095450> (дата звернення: 02.03.2018).
3. Торгашев А.С. Теория сильного мышления URL: <http://www.trinitas.ru/rus/doc/0001/005c/2068-tr.pdf> (дата звернення: 02.03.2018).
4. Гераимчук И. М. Гений это просто. Формирование творческой личности: монография. Киев: ЭКМО, 2010. – 145 с.

ДІАГНОСТИКА РЕФЛЕКСОРНО-РЕГУЛЯТИВНОГО КОМПОНЕНТУ РОЛЬОВОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВУЗУ

Г.А. Черняк, І.А. Кириченко, Н.Г. Крилов

Діагностика рефлексорно-регулятивного компонента рольової позиції студента, яка була розроблена спеціалістами лабораторії конкретних соціологічних досліджень ім. В.Г. Злотко кафедри соціології, філософії та права Одеської національної академії харчових технологій, спрямована, в першу чергу, на вивчення навичок рефлексивного аналізу навчально-професійної діяльності студентів технічного вузу. Вона складається з таких напрямків, як вивчення адекватності самооцінки студентами, потреби і здатності студентів усвідомлювати себе як суб'єкта професійної діяльності та вміння проектувати своє професійне майбутнє, бачити свої потенційні і ресурсні можливості, управляти своїм особистісним і професійним розвитком, регулювати свої відносини і діяльність.

В якості основного діагностичного інструменту з даного компоненту був використаний наративний метод (мовний матеріал — есе, твори), в процесі якого вивчалися рефлексивні вміння студентів, пов'язані з професійним вибором і їх професійним майбутнім. Результати дослідження показали, що 64% студентів не тільки описують, як вони зробили професійний вибір, але і рефлексують причини такого вибору. У змісті цього рефлексивного аналізу студентів відображені такі аспекти:

- внутрішні мотиви (власне бажання працювати у виробничій, комерційній, бізнес-сфері, сфері послуг, бажання самореалізації в професії інженера, технолога, керівника, бути завжди у взаємодії з оточуючими і т.д.) і зовнішні фактори (думка рідних і знайомих, прагматичні мотиви);